

L'Esquella de la Torratxa

ANY I - Núm. 2530 - 15 cts. - Atrassats 30

L'ORACIÓ DEL MES DE DESEMBRE...

...que es resa amb gran fervor!...

Teatre Català ROMEA

Gran Companyia VILA-DAVI

Primera actriu: MARIA VILA
Primers actors: DAVI i NOLLA

Avui, divendres, ESTRENA del sàinet en un acte de costums barcelonines, del popular tenor Emili Vendrell

GENT DE FABRICA

Diumenge, tarda a les 3 i mitja:

EL GAT AMB BOTES - UNA VEGADA ERA UN REI...

A les 6 i 10 nit: La nova obra d'En J. M.ª de Sagarra

L'ASSASSINAT DE LA SENYORA ABRIL
i el sàinet GENT DE FABRICA.

TEATRE COMIC

EL TEATRE DELS GRANS ESPECTACLES

Tots els vespres el grandios èxit
de la nova revista

EUREKA

HYPER-REVUE

TEATRE CATALÀ "NOVETATS"

Gran Companyia Catalana : Direcció J. MONTERO

Primera actriu: JOSEFINA TAPIAS
— Primer actor: R. MARTORI —

Avui, tarda, *BOLA DE NEU* i *MADAME MUNDETA* (*Robes et chapeaux*). Nit, programa extraordinari, *BOLA DE NEU* i *UN ESTUDIANT DE VICH*. Diumenge, a dos quarts de 4, el gran èxit d'En Folc i Torres *LA RONDALLA DEL MIRACLE*. A tres quarts de 6, *L'ENDEMA DE BODES* i *MADAME MUNDETA* (*Robes et chapeaux*).

Dies 19, 20 i 21, representacions per

Mme. SIMONE

ES DESPATXA A COMPTADURIA

BICICLETES ESPORTS
ACCESORIS

SANROMÀ

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

DEMANEU TARIFES DE PREUS

TEATRE NOU

Tots els vespres i dijous, dissabtes, diumenges i dies de festa a la tarda les revistes

CHARIVARI

— i —

Al'leluia!...

amb l'HARRY WILLS

BETTY ROWLAND, i

NICOLAEVA RENOFF

MUSICA Casa CANONGE

ESPECIALITAT EN OBRES PER A
Tercets - Quintets - Orquestres

Zurbano, 7 - Barcelona

VIES URINÀRIES

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inutilment de les dites malalties, gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenorragia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluxos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor Soivre**. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que neces-

del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. Venda: 5'50 ptes. caixa.

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *úlceres varicoses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acné*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Pindoles depuratives del Dr. Soivre**, que són la medicació depurativa ideal i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floronscos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundós, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatorrea* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fadiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del Dr. Soivre**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la joventut, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pesse-tes 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franqueig a **Oficines Laboratori Sòkatarq, carrer del Ter, 16, telèfon 544 S. M. Barcelona**, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen desentrellament, tractament i guariment de les dites malalties.

TRENCATS

temps i diner, no deveu comprar cap aparell sense visitar abans aquesta casa.

Tingueu sempre present que, els millors aparells del món per al guariment de tota mena d'hèrnia en homes, dones i criatures, són els de la casa TORRENT. Sense traves ni elàstics enfarfegosos de cap mena. No molesten ni embarassen, deixant que hom es mogui lliurement i faci els treballs més durs i pesats, sense la més petita molèstia. Si voleu estalviar salut,

CASA TORRENT - 13, Unió, 13 - BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

L'ENTUSIASME I EL SILENCI

Nosaltres hem agafat un automòbil, a primera hora del matí. Ens acompanyaven uns amics. Anàvem a Puigreig, a les muntanyes de Berga. Un grup d'obrers celebrava una festa a honor de Ramon Vinyes, el poeta. L'automòbil corria entre muntanyes. Feia un fred que tallava la cara. Dintre l'automòbil, però, hi havia una càlida atmosfera amable.

A Monistrol hem baixat a fer beguda, cosa que sempre posa a to. Les muntanyes es retallen amb una precisió de paisatge de Patinir damunt un cel d'un blau pàl·lid. Hem entrat a una taverna, perquè al carrer, solitari, no s'hi podia estar de fred. A la taverna ens hem assegut al voltant d'un braser i hem begut unes copes de conyac.

Després tornem a emprendre el viatge. A l'interior de cotxe es fuma, es parla de literatura.

Al mig dia arribem a Puigreig. Puigreig és un poblet d'aire clar i simpàtic, voltat de muntanyes, des del qual es veu el Pirineu encaputxat de blanc.

L'església està lluny del poble, cosa que sempre és una avantatge.

Els carrers són amples, com no acostumen a ésser als pobles, de cases baixes: uns carrers per a què el sol fongui ràpidament el fang de les neus.

Quan s'atura l'automòbil, s'atansa un grup de joves. Aquest joves són Francesc Villardell, Antoni Vilanoviu, etcètera, etc.

Aquests joves, a la tarda, representaran una obra de Ramon Vinyes, "Recó de xiprers", que el poeta ha cedit amb un gest noble i cordial.

Bé es mereixen aquests joves el gest noble i cordial del poeta. Se'l mereixen pel seu entusiasme, per la seva cultura, pel seu afany de superar-se.

Hi ha més espiritualitat en aquests reconis rurals que en les penyes d'Ateneu i en les redaccions ciutadanes. I, sobretot, hi ha més noblesa, més generositat. La generositat no és patrimoni de la nostra generació. Les dretes, senyorejant-se d'Occident, han ensenyat als joves a barrallar-se per un os. Noble ensenyança, a fe!

Dinem, d'una manera copiosa i suculenta, a una fondeta simpatiquíssima. Un dinar ple de cordialitat en el

qual, una jova actriu, Francesca Virgili, dona una nota de gentilesa.

A la tarda, amb una última claror de sol que daura i patina el paisatge, anem al teatre. La plaça és plena d'automòbils, d'autòmnibus.

El teatre, que no és precisament una sala i alcova, sinó que té una gran cabuda, està ple de gom a gom. Des de vuit dies enrera estava tot venut.

S'alça la cortina. Es fa un gran silenci a la sala, plena de gent humil, de poble. Aquesta gent humil, aquest poble, escolta amb un meravellós respecte les paraules del poeta, amb una altíssima emoció.

A nosaltres això ens sembla admirable. Ramon Vinyes és un poeta veritable, un veritable creador de bellesa, i no un versaire invertebrat, com tants altres que la ciutat enlaira. El veritable triomf el dona el poble i no els elogis d'una tribuna de diari. Silenciar l'obra de Ramon Vinyes, a més d'una cosa vil, és una cosa inútil. Quan es tenen els elogis i el fervor del poble un pot riure's del silenciament de quatre beneïts disfressats de poeta o de crític.

LLUÍS CAPDEVILA

VERSALLESCA

—Ha vist com...—aquí el nom d'un diari del matí—ressenya el banquet donat a ...?

—No, no m'hi he fixat.

—Sí, diu que hi assistiren "cultes damiselles".

—Amb un xic més afegeix: "i formosos literats".

—No se'n rigui, que la cosa és versallesca.

—Del més versallesca que corre!

ENDEVINALLA

—A aquest autor li aguanten molt les obres al cartell.

—I això que no va ningú a veure-les.

—I això que la premsa!

—La premsa no fa els genis. Els genis els fa el públic.

—I el públic...?

—No vol saber res d'aquest autor ni de la seva obra.

—Doncs, per què l'aguanta l'empresa?

—Perquè l'autor els té subornats.

—...?

—Sí: els hi regala tortells, ampolles de conyac i pots de mermelada.

Nosaltres: Qui deu ésser aquest autor? Un adroguer?

EL TEXT I NINOTS DEL PRESENT

NUMERO HA ESTAT VISAT

PER LA CENSURA GOVERNATIVA

SOLUCIO EQUITATIVA

Des de què va néixer un fill, la Quimeta i En Claudi vivien platònicament. Ell no tenia cor de pedra, però ella no comprenia res de l'amor.

Fins dormien separats.

Quan anava a veure els seus sogres, sentia un deslligament de la carn com si sortís d'un convent en el qual la frescor i la humitat dels murs es filtra. El seu sogre era malhumorat, i no aixecava mai els ulls d'una revista d'economia; la sogra parlava dels últims sermons i es queixava de la impietat de la joventut actual.

Davant d'aquests dos caràcters de ciment, no s'atrevia a formular cap queixa. Un jorn es revestí de valor i a mitja nit es presentà a l'habitació de la seva dona. Ella estava llegint un setmanari catòlic, i, en veure'l, aixecà el crit al cel.

Li senyalant-li la porta amb gest superb, pronuncià amb to de declamació:

—Surti!

Oh! El pobre home tenia por mentre esperava la visita del seu sogre. El moment terrible arribà, com també el sogre, amb cara impassible. Quan quedaren sols esclatà a riure sorollosament.

El pobre marit quedà estupefacte. Es mofava d'ell? Es tornava boig? Però el sogre li donà un cop a l'espatlla i li parlà amb un somriure de bon noi:

—Escolta, gendre: amb dones com la teva i la meva, que no comprenen el valor de l'estimació, és molt trist haver-hi de viure. Però s'ha de seguir la corrent. Tu ja veus que a casa semblo un jutge d'aquells que es posen seriosos perquè es creuen que així fan més justícia, però ara que veig que ets dels meus, jo t'asseguro que ens avindrem molt; i com que m'han enviat per a què et sermonegés i et fes anar pel camí dret, jo m'ho he proposat, i et convido a sopar tots dos solets...

—Però, no mirarà d'aconsolar la meva dona, o la seva filla?

—Deixem les nostres dones tranquil·les, i així viurem feliços. Jo te'n buscaré una que et farà perdre les ganes de molestar la teva, car jo en tinc una que també ha posat patí a casa...

VELL FAUNE

L'IGNOT

Diguem-li destí, sort, casualitat, planeta o misteri, l'ignot serà sempre alguna cosa així com el mirallet de caçar alloses, puix qui és que no se sent atret al davant d'una aventura? No hi escau aquí, no, allò de "més val boig conegut que savi per conèixer". Aquest adagi és molt conservador, massa conservador, i nosaltres, precisament —encara que sabent on tenim la mà dreta i usar-la— som esquerrans amb tot i per tot. Ja n'estem tips de folls, diguem-ho clar, i el que desitgem són savis, i el que ens sedueix, seria poder cercar-los lliurement i trobar-los.

Tal és, doncs, l'ignot. L'aventura, la revista que podríem intentar fer, a imitació d'altres, per a què el públic, sense suposar trobar-les, hi veiés meravelles. Aquesta revista portaria el títol de "L'ignot".

Explanem-la, somerament però, per a no fer-nos pesats.

En córrer la cortina, apareix un teló de boca en el que s'hi veu pintada un interrogant monstre que, com és natural, es dirà molt amb el títol. El desllorigament s'invita al públic per a què el faci o l'interpreti; i així, entre els acords d'una melodia "strawinskiweska", s'oïran els cors següents: "En què quedem?...". "Com ha anat això?...". "No n'hi ha prou encara?...". "En quin país vivim?...". i "Vaja prou!", s'apaguen els llums i queda bellament il·luminat el signe format per caparrons de noies que melodiaran amb la batuta el ball "tirant les cartes", convertint-se a l'acabament en una admiració. Serà un dallabaix femení. Quadro. "El bosc encisat". Arbres, branques, mates, ocells, faunes i nimfes. Cançons florides i danses salvatges.

Quadro. "El deslliurament dels monts", nuvolades i boirades coreogràfiques amb contrapunts d'Apol·lo. Cavalcada mitològica, i, per final, l'ajassament de les muntanyes, deixant anar un ratolinet que fa pam i pipa.

Quadro "La casa pairal o la llar a través de la història". Als suplementes d'aquest quadro s'hi donaran uns tocs de sentimentalisme, un xic "Pitarresc", si hi manca.

Quadro "Amunt o avall o la qüestió és moure's". Gran bellugadissa. Tot roda, fins el cervell dels espectadors que, sense adonar-se'n, es troben voltant la sínia (a aquest fi, els seients tindran amagat un ressort elèctric que a un moment determinat els farà tornar giratoris, tal com els sillons de les barberies de luxe).

Quadro plàstic. "La presa del pèl o paga que és gata".

Quadro. "Les hodes de Camacho", ornat i regat amb gotes pantagruèliques i una vistosa desfílada de productes de pastisseria. Aquí la música serà un estrall, doncs la partitura més carregada correspondrà al bombo.

Quadro. "La pilota a la teulada". Res d'esports. Es tractarà d'una olla grossa que des del sostre deixarà caure la pilota. La gallina i demés acompanyants no cal que surtin. A sota, però, hi haurà una xarxeta que la conduirà a l'escenari, i allí es badarà per donar sortida al seu contingut que, demanin, pot emplenar tots els espais i recons. El públic, astorat, s'aixecarà dret—car ja li faran mal els seients de tanta passivitat—malgrat les fuses i semi-fuses, i com a fi de festa, picarà de mans o demanarà les testes dels autors o conductors de la farsa.

Com a propina—per no perdre la costum de donar-les—hi haurà una dansa del foc o bé macabra, i un apoteosi bíblica titolada "La fugida de la crema o el llaminer dintre el sac".

Fet arribar així, l'"ignot", seria l'aventura ideal o la revista més meravellosa del segle. Els "produceurs" tenen la paraula.

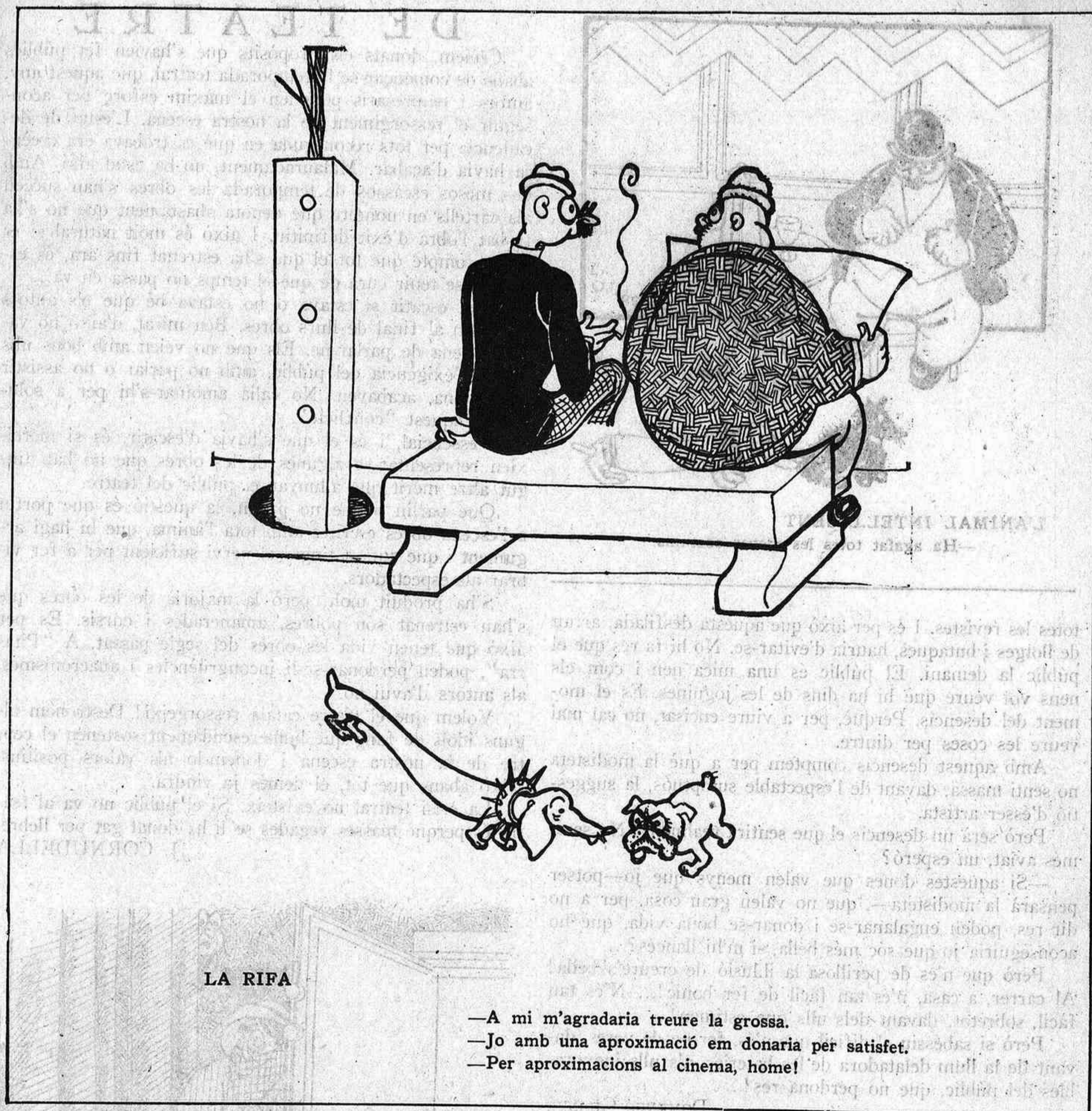
BRAUS MECANICS

No recordem a quina població, la "Societat Protectora d'Animals i Plantes", ha ideat la manera de fer esdevenir menys cruentes les curses de braus.

La idea és enginyosa. Els braus seran fets de metall i actuaran per moviments mecànics, accionats per un sistema elèctric.

Els toreros, és clar, seguiran éssent de carn i ossos, perquè sinó la festa no tindria cap encís.

La protecció al torero, però, no és ja cosa que preocupi a la "Societat Protectora d'Animals i Plantes".

LA RIFA

- A mi m'agradaria treure la grossa.
- Jo amb una aproximació em donaria per satisfet.
- Per aproximacions al cinema, home!

ARTISTES I MODISTETES

No fa molt, un cronista es planyia de què a Barcelona fessin lluir tan poc les modistetes. No aprofitem llur alegria ni llur bellesa per a les festes de la ciutat—venia a dir—. I extreia l'exemple de París, on les catarinetes celebren concursos de bellesa, de vestits, de barrets i de tots els capricis que subratllen llur habilitat o la llur gràcia.

Heus ací, però, ara, a la nostra ciutat un espectacle ben parisenc i que sembla inspirat en el cronista al·ludit. Ens referim a la *matinée* popular del Nou a honor de les modistetes.

No hem pogut veure l'espectacle. No el podem veure, millor dit, perquè mentre es celebra estem redactant aquestes notes. Ens l'imaginem, però, amb tota claredat. És a dir, l'espectacle que ens imaginem no és el de l'escena, que aquest el coneixem prou bé, sinó el de la sala, on lluiran com estels encantats, els ulls de les nostres modistetes.

Però, se'ns ocorreix un dubte. L'espectacle és fet perquè les modistetes refinin el seu art amb la contemplació de l'abillament sumptuós de les artistes, com volen suggerir els reclams de les empreses, o millor perquè aprenguin a desvestir-se?... No ens en fariem massa de les diabòliques intencions d'una empresa de revistes.

Hi ha un moment, a la revista, però, que farà desil·lusionar molt les modistetes. És la desfilada d'artistes fora de l'escenari, arràn de les butaques i de les llotges més pròximes. Aquesta desfilada, en comptes d'augmentar la *feeri* de la revista, l'esvaeix. Ens fa adonar que, molt sovint, sota el maquillatge, hi ha cares de gana, que els escuts brillants que protegeixen les sines que volen ésser temptadores, és un pit de tísica el que amaguen.

Ah!, no diem això per a desacreditar les dones de la revista d'En Segarra. N'hi ha, per contra, de ben boniques, de més boniques, si voleu, que a la majoria de les revistes que es presenten. Però aquest es un fenòmen que passa a

L'ANIMAL INTEL·LIGENT

—Ha agafat totes les meves costums.

totes les revistes. I és per això que aquesta desfilada, arran de llotges i butaques, hauria d'evitar-se. No hi fa res que el públic la demani. El públic és una mica nen i com els nens vol veure què hi ha dins de les joguines. És el moment del desencís. Perquè, per a viure encisat, no cal mai veure les coses per dintre.

Amb aquest desencís comptem per a què la modisteta no senti massa, davant de l'espectable sumptuós, la suggestió d'ésser artista.

Però serà un desencís el que sentirà realment? No serà, més aviat, un esperó?

—Si aquestes dones que valen menys que jo—potser pensarà la modisteta—, que no valen gran cosa, per a no dir res, poden engalanar-se i donar-se bona vida, què no aconseguiria jo que sóc més bella, si m'hi llancés?...

Però que n'és de perillosa la il·lusió de creure's bella! Al carrer, a casa, n'és tan fàcil de fer bonic!... N'és tan fàcil, sobretot, davant dels ulls que estimen!...

Però si sabéssiu el difícil que n'és, fer-ne de veres, davant de la llum delatadora de les bateries, als ulls inexorables del públic, que no perdona res!...

DOMENEC GUANSÉ

EL PREMI NOBEL I ELS ANYS

El Premi Nobel per a la pau, ha estat concedit enguany a Ferdinand Buisson, professor honorari de pedagogia de la Facultat de Lletres, a París.

No tenim res a retreure a l'eminent pedagog; sens dubte té el premi molt ben guanyat.

Ara que, M. Buisson té, no res menys que la friolera de vuitanta sis anys. Què en farà, doncs, de les mils pesetes a què ascendeix el premi.

Si és savi de veritat, i, per tant, pobre, somriurà amb una mica d'ironia del retard amb què arriba la fortuna.

Veritablement, perquè el premi, en comptes de premi no esdevingui una broma de mal gust, s'haurien de triar savis més jovenets.

DE TEATRE

Crèiem, donats els propòsits que s'havien fet públics abans de començar-se la temporada teatral, que aquest any, autors i empresaris posarien el màxim esforç per aconseguir el ressorgiment de la nostra escena. L'estat de decadència per tots reconeguda en què es trobava era creença havia d'acabar. Malauradament, no ha estat així. Amb dos mesos escassos de temporada les obres s'han succeït als cartells en nombre que denota abastament que no s'ha trobat l'obra d'èxit definitiu. I això és molt natural si es té en compte que tot el que s'ha estrenat fins ara, és escrit sense tenir cura de què el temps no passa en va...

S'ha escatit si estava o no estava bé que els autors parlessin al final de llurs obres. Ben mirat, d'això no valia la pena de parlar-ne. Els que no veien amb bons ulls aquesta exigència del públic, amb no parlar o no assistir a l'estrena, acabaven. No calia amoinar-s'hi per a solucionar aquest "conflicte".

L'essencial, i és el que s'havia d'escatir, és si mereixien representar-se algunes de les obres que no han tingut altre mèrit que allunyar el públic del teatre.

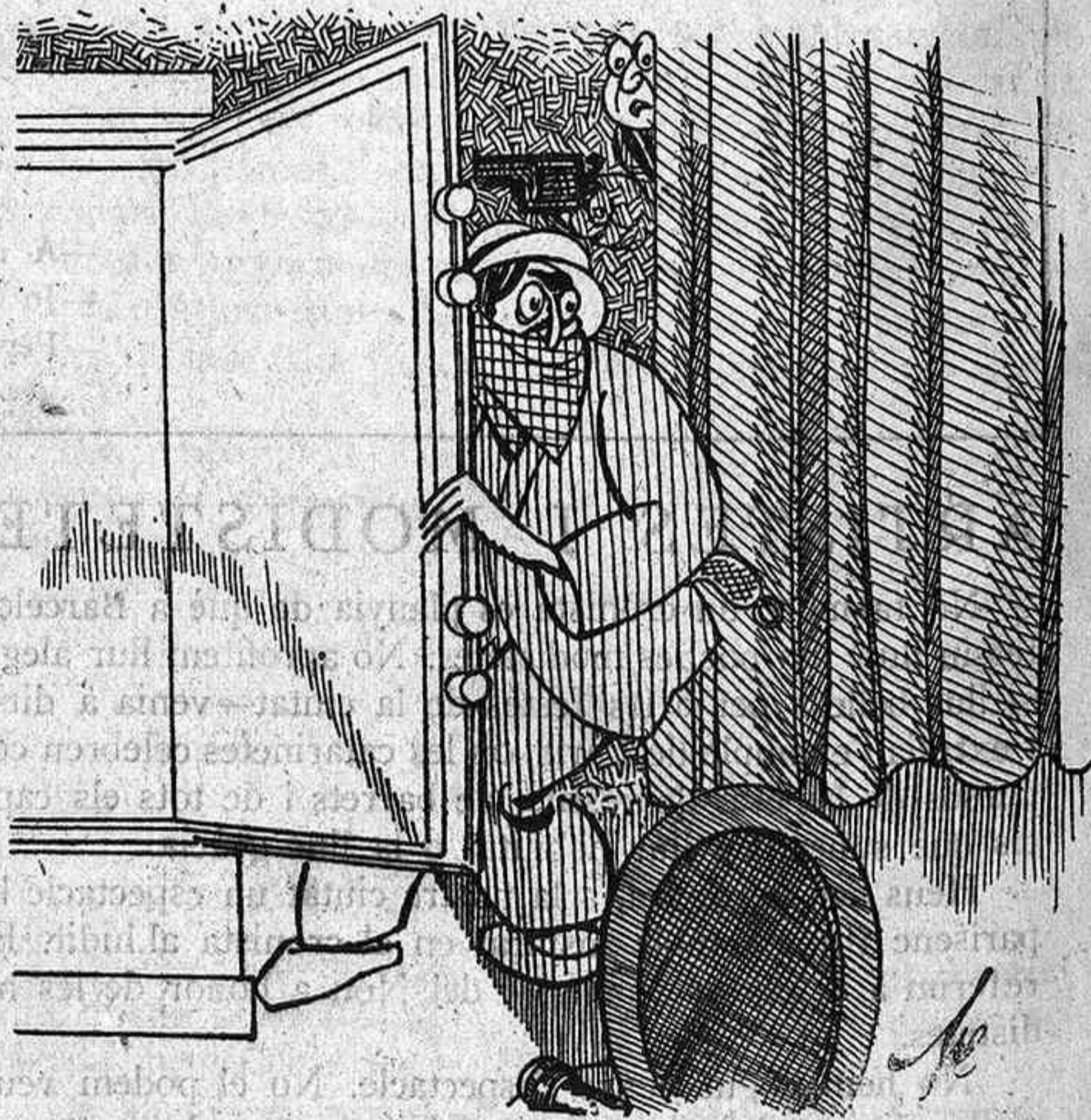
Que parlin o que no parlin, la qüestió és que portin a l'escena obres escrites amb tota l'ànima, que hi hagi argument i que aquest tingui el nervi suficient per a fer vibrar als espectadors.

S'ha produït molt, però la majoria de les obres que s'han estrenat són pobres, amanerades i cursis. Es per això que tenen vida les obres del segle passat. A "Pitarra", poden perdonar-se-li incongruències i anacronismes, als autors d'avui no.

Volem que el teatre català ressurgeixi! Destroem alguns ídols de fang que immerescudament sostenen el centre de la nostra escena i donem-lo als valors positius. Això abans que tot, el demés ja vindrà.

La crisi teatral no existeix. Si el públic no va al teatre és perquè masses vegades se li ha donat gat per llebre.

J. CORNUDELLA

LA POR

L'amo del pis.—Qui hi ha?

El lladre.—Ningú!

L'amo del pis.—Hauria jurat que oïa soroll!

ART I ARTISTES

A les Galeries Laietanes segueix la ratxa bona, i aquesta setmana s'han obert dues exposicions de primera; si el senyor Esteve no compra quadros, serà per manca de pessetes o de ganes, perquè d'uns jorns ençà ens presenten joies de llei, sense trampa ni cartró.

La collecció de paisatges de Camprodon, Sitges i Sarrà que ens ha presentat l'Agapit Casas Abarca és una cosa seriosa i cal parlar-ne amb el respecte que sempre ens han merescut les obres d'art de veritat. El to dominant a l'exposició és la simpatia fonda que desperta la pintura correcta, de tons bonics i plena d'inspiració d'En Casas. Fetes a plena llum per un artista ple de sensibilitat emocional, les teles de què parlem atrauen des del primer moment.

En mig de totes, cal remarcar la núm. 9, un jardí senyorívol, ple de lluminositat; el núm. 1, un paisatge que captiva i, en general, la colla de jardins estan tractats de mà mestra, amb transparències resoltes idealment i fent la collecció digna del millor elogi.

A les mateixes Sales, l'artista Martí Garcés ens mostra una tanda d'obres de mestre, les quals porten el segell de distinció instintiva de l'autor qui, a cada exposició nova, dona un pas endavant i fa que avui sigui un dels pintors més capacitats i representatius de nostra terra. No sabem què diran de l'obra d'En Martí Garcés al rotlló de pintors que fa pintura moderna (!), digna companya del "charleston" i altres bestieses del temps d'ara, però nosaltres els hi aconsellem que donin un tomb per les Galeries i potser s'adonaran del que deurien fer, si és que en saben.

Sobresurt, entre tots, un interior de Cà'n Güell, tractat a base de tons calents, amb figures molt ben modelades i de gust depurat dintre de l'esperit decoratiu que presideix la tela. Molt encertada la simfonia en blaus de "Cançó de bressol" i dignes de lloa les teles de Poblet i del Saló de Sant Jordi. Per acabar, cal que parlem d'un bodegó, on hi ha una barreja de porcellana i fruites, plena de dificultats, resoltes com sols un mestre sap fer-ho.

L'Angel Oliveras Guart, també a les Laietanes, ha fet una exposició de paisatges toledans plens de llum i bells de color que l'acrediten de pintor cuidadós i de bon gust,

essent digne de lloa el núm. 4, "Convent del Carme", pintat a tot sol i ben resolt.

Finalment, l'Aureli Tolosa hi exposa, tractats com és costum en ell, uns paisatges castellans i altres gironins, que val la pena de veure, doncs es tracta de l'obra d'un pintor discret i que no desentona enlloc.

A La Pinacoteca En Joan Fuster es despenja amb una sèrie d'estudis a l'oli que, segons ell, són de la costa mallorquina, i encara ens diu que escollits. En tot cas, seran escollits entre els lletjos, perquè nosaltres, que coneixem tota la illa daurada i hem fruit amb les meravelles dels seus recons deliciosos, no recordem haver vist mai per les cales de Pollensa, Deyà, Andraix, etc., etc., roques d'un blau de cuina tan ofensiu, ni una llum tan polbra.

BORIEL

L'HOMENATGE A LLUIS CAPDEVILA

Dies enrera va celebrar-se el banquet d'honor a Lluís Capdevila, pel triomf definitiu del seu llibre "Memòries d'un llit de matrimoni".

Entorn del nostre admirat company, ultra una bella representació de l'element femení, una brillant representació de tots aquells que en el món de les arts, de les lletres i de la política, tenen una significació de sinceritat i fortitud.

A l'hora del brindis es van pronunciar molts bells parlaments. Entre altres, van fer ús de la paraula Josep M. de Sucre, que oferí el banquet, Rusiñol, Barradas, Pujol, "Amichatis", Samblancat, Millàs Raurell, Crehuet—amb els lloers encara frescos pel seu èxit recent—Velilla, i l'advocat defensor de Lluís Capdevila, Juli Martínez Jimeno.

No extractem tots els parlaments per la manca d'espai. Tots, però, van coincidir a elogiar l'obra del nostre company, i a demostrar que allí on s'havia volgut veure pornografia no hi havia res més que humanitat i bellesa.

Lluís Capdevila donà les gràcies amb uns mots plens d'emoció, i amb els quals oferí l'homenatge, el mateix que el seu llibre, a la seva mare.

Heus ací un gest que, per si sol, subratlla la intencionada puresa del seu art.

EL BANQUET A LLUIS CAPDEVILA

ofert al vigorós escriptor per a celebrar l'èxit del seu llibre "Memòries d'un llit de matrimoni"

TELÓ ENLAIRE

LICEO

PSKOVITENA

El dimarts amb el teatre ple de gom a gom s'estrenà aquesta obra de Rimsky-Korsakov en condicions ben difícils per a la seva comprensió.

Era una gran nit de gaia: les dones hi lluien les millors joies i els vestits més espetarrants, que són, naturalment, els de més poca roba. Tothom hi era per a tornar a veure Chaliapin. A la gent se'ls havia dit que aquesta era la primera obra escrita per Rimsky.

Pero heus aquí que passa el primer acte i Chaliapin no surt. I passa el segon acte i tampoc surt i passa el tercer acte i només a l'acabament es presenta a dalt de cavall i ni obra la boca. I com que dels dos quadros de l'acte quint se'n suprimeix un, els senyors troben que això no val les 42 pessetes que havien pagat per la butaca.

A més, en el programa es feia saber que Ivan el Terrible entraria muntant un cavall de l'Eusebi Bertrán i Serra. Però es veu que se li devia esperar i hagué de cavalcar una rossa asmàtica. I això sense avisar al *respectable públic*. De oír les lamentacions que això originava hom podia creure que hi havien anat pel cavall.

I bé. L'obra no és un ver intent de joventut. En la seva primera versió fou escrita per l'any 1870. Però l'autor la refé de dalt a baix durant 18 mesos de treball cap a l'any 1878, quan ja feia temps era professor al Conservatori i estava en possessió de tots els recursos de la seva tècnica. Aleshores trobà que la segona versió semblava llarga, eixuta, pesada, amb tot i ésser d'una millor factura i d'una tècnica més experimentada. Així és que cap a l'any 1891 tornà a escriure la seva obra de cap i de nou: "la treballo, ens conta ell mateix, sense allunyar-me massa de la seva primera redacció, sense ampliar la seva extensió; tota l'orquestració de la segona redacció amb els seus coures fou condemnada i s'havia de fer sobre noves bases, en part segons la fórmula de Glinka, i en altres parts segons la de Wagner". Hi va treballar ara de mala gana, experimentant una gran fadiga i com una repulsió per la seva feina.

Hauria estat preferible d'advertir al públic de tot això, en comptes d'enganyar-lo anunciant-li una obra de la primera joventut. Jo crec que quan es torni a oír l'obra, que la tornarem a oír, tothom convindrà en què es tracta d'una obra més aviat excessivament treballada, d'una gran perfecció en la forma, que a còpia de masegar-la se li ha esvaït quelcom de la frescor primera.

Chaliapin, que des de 1878 féu d'aquesta obra una creació personal, ens féu un Ivan decrepit, encorvat pel pes de les males accions, manyoc de nervis d'una energia brutal i malaltissa. Només per a veure-li l'acte de la tenda val la pena d'haver-ho esperat molts anys. Sento que les proporcions d'aquesta Secció no em permetin manifestar més detalladament l'admiració que ens produeix l'obra d'aquest gran artista.

L'orquestra va estar bé. Les decoracions, sobretot les del primer i segon acte, força suggestives. Els pocs mobles que s'han de menester valdria la pena de fer-los com cal.

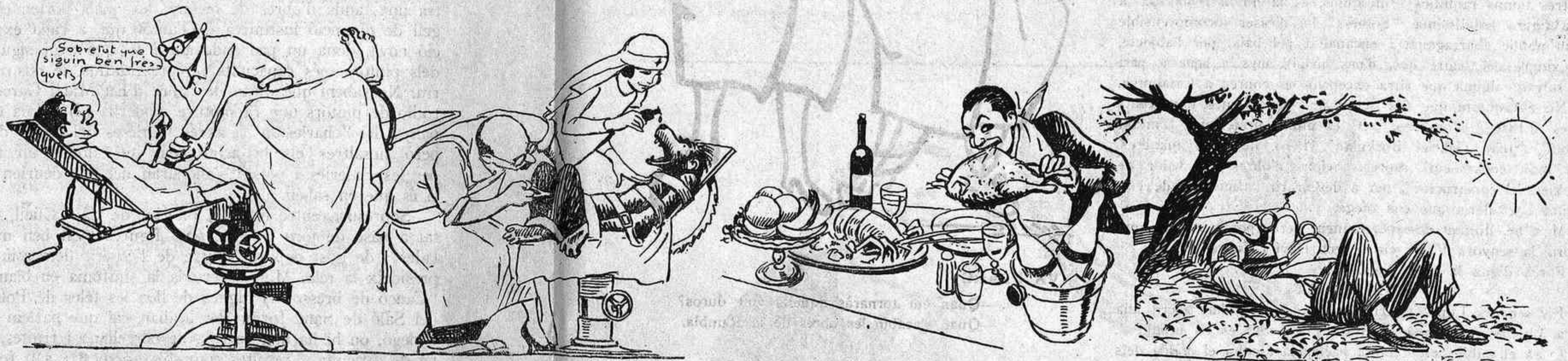
NOVETATS

Joaquim Montero ha estrenat una comedieta—comedieta per la seva extensió, no per la seva qualitat—, que va ésser rebuda amb forces aplaudiments.

Aquesta obra es titula "Madame Mundeta. Robes et chapeaux" i, com indica el seu títol, es desenrotlla en una casa de modes. Unes escenes mogudes, uns tipus ben vistos, un diàleg ple d'agilitat demostren que per En Montero no passen els anys.

En la interpretació, molt bé Emília Baró, amb aquella dignitat que no tenen totes les actrius i que la posa al rengle de les primeres figures; Josefina Fornés, primera actriu sempre

SI EL NOSTRE DIBUIXANT OPISSO TREIA LA RIFA

Ho tiraria tot enlaire... Es faria fer la manicura... Compraria una mona per a tornar-se jove... Menjaria bons pollastres... Es passaria el dia de panxa al sol... Tindria harem propi... I fugiria a París per no veure la Plaça de Catalunya!

i per dret propi, plena de sentiment i delicadesa; Remei Cosmo, cada dia més gentil, més ben vestida i amb més domini del paper; Elvira Jofre, la labor de la qual sempre és mereixedora d'elogi.

Molt bé, molt gracioses, les senyores Xatart i Gay, en papers secundaris. Els senyors Aymerich, Galceràn i Gómez en el seu lloc, que és sempre un dels més distingits al nostre teatre.

ROMEA

Primera sessió del Teatre Intim, l'obra meritíssima d'Adrià Gual. I, en aquesta primera sessió, estrena de "Solness el constructor", d'Ibsen, traduït amb gran amor, amb gran respecte, per M. Alcàntara Gusart.

"Solness el constructor", com tot el teatre d'Ibsen—el de pura abstracció com "Brand" i "Peer Gynt" (1), i el que podríem dir obediència a lleis i problemes físics, d'una immediata realitat, com "Espectres", "Casa de nines" i "Hedda Gabler"—, té, com a primera condició, una gran dignitat, una admirable dignitat. L'espectador o el crític que no sent néixer un sentiment de respecte davant d'aquesta dignitat de l'obra total d'Ibsen, és que és un cretí.

"Halvard Solness", com totes les figures centrals d'Ibsen, és un aturmentat. Un aturmentat per l'ideal. Per això, en els nostres temps raquítics i mesquins, es fa difícil i borrosa la seva figura nobilíssima. "Solness" ha d'ésser incompreensible a un públic abarraganat i encanallat pel baix, per l'abjecte, pel ximple del teatre que, d'uns quants anys a aquesta part—i salvant alguna que altra excepció—es conrea a Catalunya.

No és aquesta que ens ocupa una de les més importants obres d'Ibsen. Nosaltres, per exemple, preferim "L'infant Eyolf", "Joan Gabriel Borkman". Però, de totes maneres, són molt convenients representacions d'obres del valor de "Solness el constructor", per a desenrallar l'atmosfera de vulgaritat i grolleria que ens ofega.

Molt bé, lluitant desesperadament per a posar-se a to amb l'obra, la senyora Villa i els senyors Daví i Cabré.

Força digna la presentació.

POLIORAMA

Els senyors López de Haro i Muñoz Seca han escrit una obra i li han posat aquest títol: "Poca cosa es un hombre".

Quan el públic, amb molta paciència escoltà el diàleg dels senyors López de Haro i Muñoz Seca, digué: "Poca cosa es una comedia!"

ELDORADO

Avui divendres hi ha un esdeveniment en aquest teatre: l'estrena de "La villana", l'última obra d'Amadeu Vives.

L'última obra d'Amadeu Vives sempre és una gran obra. Aquesta vegada, segurament, també ho serà.

Ja en parlarem la setmana entrant.

COMIC

Segueix representant-se amb èxit, la revista "Eureka".

NOU

El públic ha acollit amb grans aplaudiments els nous "asos" de la revista "Aleluia!".

PER ACABAR

L'assassinat de la senyora Abril

Dimecres degué estrenar-se aquesta obra nova de J. M. de Sagarra. Com que aquest número ja estava en màquina, no podem ocupar-nos d'aquesta estrena.

Ho farem la propera setmana.

El rei per força

Lluís Capdevila ha entregat a l'empresa de Novetats la seva comèdia "El rei per força". L'obra té quatre actes i una importància de debò.

L'obra s'estrenarà la primera desena de gener.

BOB

(1) Llegeixi's Pir Gynt.

VA LLARG

- Quan em tornaràs aquells vint duros?
- Quan s'acabin les obres de la Rambla.

Per fi va arribar! Ja feia masses dies que n'era candidat i, es clar, forçosament havia d'arribar. Suposem que ja sabeu que ens referim a la derrota de l'"Espanyol".

Nosaltres, abans del partit, ja varem sentir com ho deia un incondicional europeista:—Hem de guanyar per força; tot és sortir de casa per venir al camp i comensar de veure anuncis com "Aleluia!", "El séptimo cielo", "Eureka" i altres per l'estil i això ben mirat vol dir que tot ens somriurà aquesta tarda.

Ens varem mirar encuriós al confiat europeista i vam esperar que els jugadors comencessin les trompades o el que es vulgui.

Donava bo de veure l'"Europa" de la manera com pegava i feia goig veure En Zamora com parava pilotes... s'entén; ell i el pal. Primer a l'"Europa" semblava com si li sabés greu de molestar al "divino guarda meta" però un cop el més jove de l'equip va haver-se'n burlat, ja tots es van posar a la una per mirar si li podien fer un bon xic la llesca.

Altrament, en Zamora no les tenia pas totes; mai no trobava perfecta la col·locació dels seus dos excel·lents defenses,

i vinga donar-los-hi instruccions. Sort, però, que ni l'un ni l'altre en feia cas, sinó, ja us assegurem que haurien arribat al final havent perdut completament la xaveta.

Al pobre àrbitre, malgrat i que sempre els seus falls eren contra l'"Europa", el va arribar a atabalar amb les seves "poc" acostumades protestes.

Però, fillets de Déu, quan va venir el segon gol i al marcador de l'"Espanyol" hi havia un zero com una casa, no en volguen més de gresca; no se'n sabien avenir i entre ells es deien: "No pot ésser, no pot ésser; que al "divino" li entrin gols i nosaltres no n'aconeguim cap, no pot ésser.

I es varen posar a treballar de valent i ho "escombraren" tot que donava bo de veure... Fins hi va haver carícies.

I, és clar, davant de tant entusiasme, el de l'"Europa", molt cortesment, els hi van dir: "Féu-ne un; només un. No volem que jugant amb nosaltres us quedeu sense el de l'honor", i heus ací que, cap al final, l'"Espanyol" va fer una entrada triomfal a la pilota a la porta de Florença, i així la seva derrota no era tan desprestigiosa.

I fins una altra!

A Sabadell, el club titular va fer allò que a la nostra terra en diem el ridícol, o sigui que, desfent la tradició, va deixar-se batre pel "Barcelona" per un bon tou de gols.

alí, tan sols sigui per a fer quedar malament a l'"Espanyol", el qual esperava com el pa que menja la derrota del "Barcelona".

Ara que parlem de tradició, també hem de dir que aquella de què el "Terrassa" al seu camp era imbatible, resulta ésser un mite.

I si no us ho volleu creure, dieu-nos quantes victòries hi ha tingut enguany! Fins tot diumenge passat es va deixar guanyar per l'"último mono", com és el "Gràcia", i encara per 2 a 0.

Ja tenia raó la vella...

El "Badalona" és el que ho va fer més bé; mentre tots els altres clubs que jugaven al seu camp, diumenge passat, perdien, ell va aconseguir un empat molt castís.

I després que es burlin del "Badalona".

Per a demà passat la cosa es presenta la "mar" de fàcil. Això s'entén si els clubs no ens volen fer quedar malament.

El partit que més es destaca és l'"Europa"- "Sans", que es jugarà a Gràcia.

Veurem com anirà.

TEIXI

DIAGNOSTIC

—I què té?

—Res, però estic malalt. Faig com el comerç, que també està malalt i tampoc sap què té.

NO ES POT PARLAR CLAR

—Jo vaig treure un premi petit. I vostè ha estat mai agraciada?

Fins ara els gitans es dedicaven a fer petites entremaliadures: prendre alguna cosa mentre les dones deien la "buenaventura"; endur-se'n d'una botiga una peça de roba; apropiar-se d'un ase o de mitja dotzena de gats. Total res, cosetes sense importància.

Però com que tenien tan mala fama, han volgut que la fama, almenys, fos justa. I, al·lisonant-se dels grans homes als quals tothom saluda respectuosament, unes gitanes de Figueres estafaren 9.000 pessetes a un senyor d'aquella localitat.

Cal dir, però, que hi ha gent prou ximple, per a què tot es pugui dur a cap. Aquest senyor, que ja és mort, s'havia deixat enredar per les gitanes, les quals li asseguraren que el

guaririen del mal que patia. Hi ha gent que tindria un disgust sinó els estafessin; davant d'aquests casos, ens sembla que el millor partit, és el d'aquestes gitanes figuerenques.

✽

Per ordre governativa s'ha sospès un xampany republicà. Així ho anuncia un dels diaris catalans barcelonins del matí. Quina llàstima! Tan bonic que hauria estat veure un xampany republicà. Perque fins ara només n'havíem vist de vinícoles,

✽

Els alcaldes de la província de Girona han tributat un homenatge a llur governador. Se'l tenia ben merescut.

✽

Actualment fan bisbe d'Eivissa a un capellà de Vich. A Eivissa li donen casa... però li donen sense amoblar i sense roba.

El Govern ha acordat que a tots els governs civils s'hi crei un negociat de reclamacions relacionades amb servei de l'Estat, de la província o dels municipis.

Ens pensem que el projecte no arribarà a realitat. Perquè si hi arribés, no s'entendrien de feina.

L'altre dia anàrem a visitar les pintures murals d'En Sert que s'estan col·locant a la Catedral de Vich. Magnífiques!

Ens ho ensenyava un bon capellànet d'allà (a Vich tot són capellans i fàbriques de llangonissa—i és natural que amb tantes fàbriques de llangonissa no hi hagi cap gat ni cap gos). Ens aturàrem davant del magnífic retaule romànic que posseeix la Catedral; i el capellà, veient-ho, ens digué:

—Diuen que és molt bonic; jo no ho sé. Però si el bisbe sabés el que es fa, hauria de vendre's aquest retaule i amb el que diuen que ens donarien podríem enrajolar de marbre tota la Catedral. Lluiria més, amb rajola de marbre, que amb aquest retaule i que amb les mateixes pintures, tan noves, que hi estem posant.

Varem sortir convençuts de què el bisbe tenia encara un xic

de senderi o que ignora el tresor que posseix la Catedral de Vich.

L'Ajuntament ha acordat el trasllat dels Encants de la Creu Coberta.

Està molt en caràcter. Com que a la Creu Coberta, acostumats a veure-hi sempre els encants no deixaran pas de ésser uns encants, ara es converteix en encant una altra banda de la ciutat.

Els barcelonins tenim, ara, la vida a l'encant. I tota Barcelona és un encant, tant que sembla que visquem la vida ciutadana com un encant. Cal que no quedi res que no ho sigui.

Creiem que el millor que es podria fer és dur els Encants a la Plaça de Catalunya. Seria una manera d'aprofitar-la.

F. G.: No són publicables els vostres ninots. Ens sembla, però, que si us afanyeu a fer-ne acabareu per fer-ho bé.—Viso: Anirà el vostre article. El company a qui vos aludiu—i que és, precisament, el que en aquests moments redacta aquestes línies—no pretén tenir ni per a ell ni per als diaris on col·labora la patent d'opinar s bre cap matèria. Una de les seves fòbies és, precisament, la de la infal·libilitat. Podeu, doncs, exposar les vostres idees amb tota llibertat, per molt contràries que siguin a les seves opinions.—E. M.: No fa per casa aquesta mena de poesia plàstica.—R. C.: Són massa floralescos.—J. A. M.: Anirà a un dels pròxims números de "La Campana". La vostra pregunta encara no la podem contestar.—Xitos: Massa llarg i amb masses lirismes. No fa per casa.—J. B.: Per a aquest ofici cerqueu-se una alcavota. Per qui ens heu pres?—Ll. R. C.: Aniran publicant-se succesivament.—Viso: El traslladem a "La Campana".—F. S. F.: Veurem si el director de "La Campana de Gràcia" us hi podrà fer una mica de lloc.—J. A.: Apreciem els vostres treballs en el que valen, i encara que tenim, realment excés d'original—si veiéssiu les nostres carpetes de col·laboració!—procurarem anar-los publicant.—A. Bardià i Prats: El senyor Capdevila l'hauria de veure a vostè personalment, perquè no entén la seva lletra.

Imprempta L'Esquella i La Campana : Olm, 8, Barcelona!

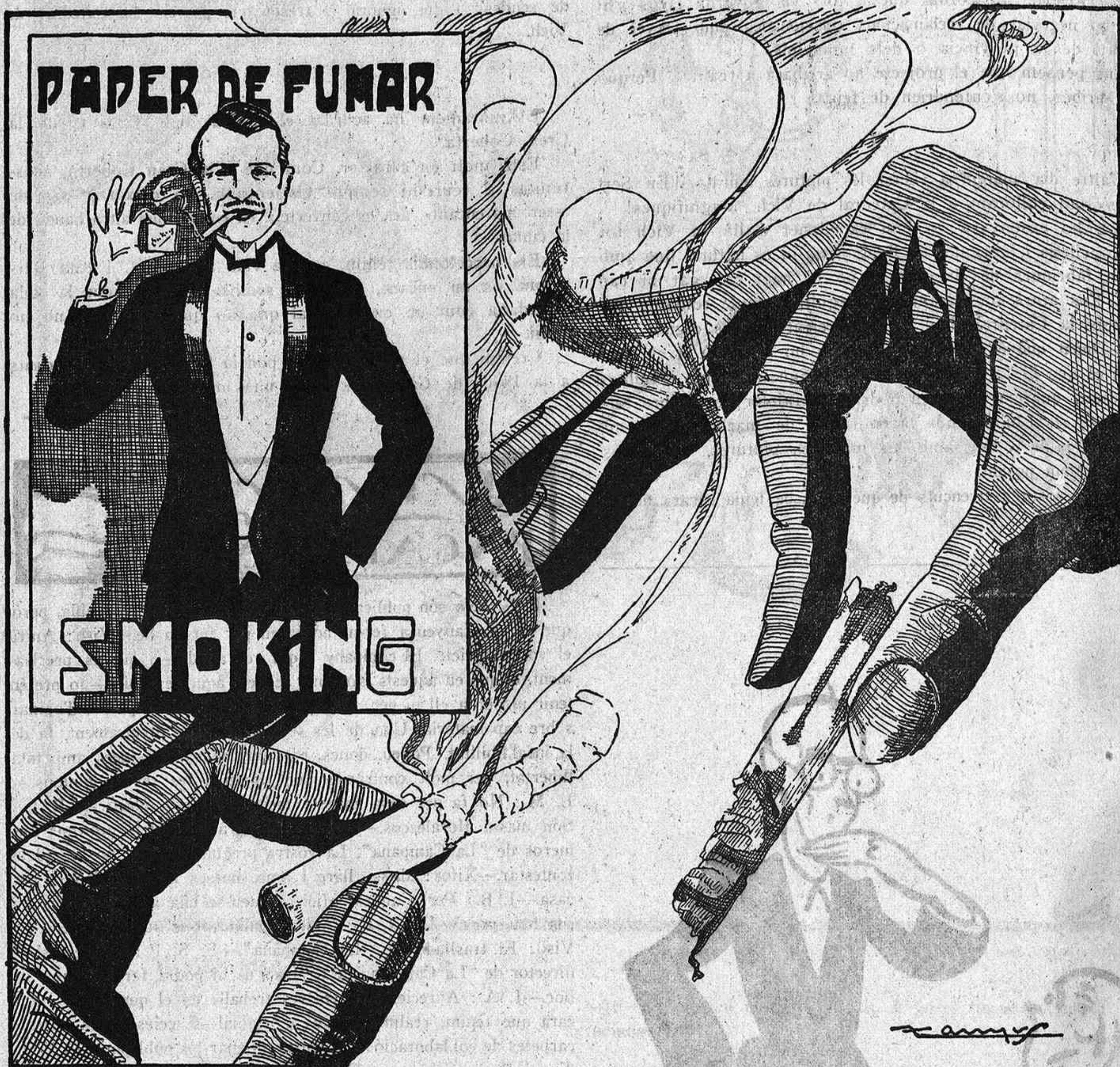
UNA PREGUNTA I UNA RESPOSTA

—Què passaria, senyor mestre, si tothom treia la rifa?

—Seria la ruïna d'Espanya.

PLAÇA DEL SOL 9.

BARCELONA
GRÀCIA

Es un inconvenient una cigarreta que es consumeixi **amb rapidesa**, sense donar temps de assaborir-la. Es malgasta el tabac inútilment, les cendres cauen amb facilitat damunt del vestit del fumador, damunt la taula de treball, etc.

Es un inconvenient una cigarreta que s'apagui **amb freqüència**, havent d'encendre-la diverses vegades. Produeix cendres negres, i el tabac perd bona part dels seus sabor i aroma.

Aquets defectes queden eliminats empleant el **paper de fumar** aquestes raons que ha sigut el més ben acollit pels fumadors intel·ligents.

SMOKING

de combustió lenta, sabor agradós, molt resistent i fi. Es per

Llibreria Espanyola d'Antoni López ♦ ♦ Rambla del Mig, 20, Barcelona
TELÉFON A. 4115

OBRA NUEVA DE
VICENTE BLASCO IBAÑEZ

Novelas de amor y de muerte

Un tomo 8.º Ptas. 5

Putxinelis

OBRA NOVA D'EN
PERE COROMINAS
PREU: 4 Pessetes

Está para agotarse

El Año en la Mano

Almanaque - Enciclopedia de la vida práctica para
1928

Todos los compradores de

EL AÑO EN LA MANO

tienen participación en el billete entero de la

Lotería de Navidad N.º 38.065

EL AÑO EN LA MANO

es el libro más variado y ameno de cuantos se publican
en España.

El Año en la Mano

se vende a pesetas 2, edición encuadernada y a pe-
setas 1'50, en rústica.

Ptes. 3

Francesc Rosell - Rosendo Pich S.

Judes Futbolista

Un tom 8.º

Su vida y su hazaña, con un prólogo del Comandante Franco

por Lindbergh

Mi Aeroplano y Yo

PRECIO: 6 Ptas.

Màximes i mals pensaments

Pensa mal i no erraràs

per SANTIAGO RUSIÑOL

Preu: 2 Pessetes

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponsals se'ls atorga rebaixes.

EL QUE TOTHOM ESPERA LLEGIR

Que ha tret la grossa!